

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СПЕЛЕОТУРИЗМУ АР КРИМ

Олена Полянничко, Владислав Дерій, Юрій Бондаренко

Київський університет ім. Б. Грінченка

Постановка проблеми. АР Крим історично є меккою і родоначальником вітчизняної спелеології, яка виникла на перехресті інтересів геолого-географічних, біологічних і історичних наук. Наукові інтереси спелеологів часто перехрещуються з інтересами біологів, істориків, спортсменів, які завжди прагнуть до нових знань та вражень. Багато печер і шахт важкодоступні, тому безаварійне відвідування та дослідження карстових порожнин можливе лише за наявності висококваліфікованих інструкторів, спеціального спорядження, устаткування, знань прийомів його використання та інш.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Спелеотуризм розвивається на стику різних спортивних напрямів: альпінізму, гірського, пішого, лижного, водного туризму, підводного плавання. Відвідування та дослідження печер вимагає від спелеолога-туриста витривалості, сили, моральної та психологічної підготовленості. Успіх у підкоренні її неосінні глибин неможливий без розробки легких вологонепроникних, жаростійких матеріалів, засобів зв'язку, апаратів для подолання карстових сифонів. Це визначає міцні зв'язки спелеології з технікою, теоретичною механікою, термодинамікою. Тому, перш, ніж отримати право на проведення досліджень складних печер і шахт, спортсмен-інструктор повинен пройти багатолітній цикл навчання в спелеологічних школах і таборах, набути теоретичні знання і відпрацювати до автоматизму практичні навички. Цією підготовкою спелеологів-інструкторів займаються клуби туристів і секції спелеологів [1].

Дуже важливою сферою діяльності є підготовка молодих рятувальників. Не дивлячись на відсутність державного фінансування контрольно-рятувальної служби (КРС) Криму прагне підтримувати цю роботу на належному рівні [2]. У 50-ті роки ХХ ст. в Криму стали стійкіно виникати групи туристів, які цікавилися печерами. Першою була Червона печера, її ближню частину досліджували краєзнавці І. Кіриллов і В. Смірнов [3, с.12]. Сьогодні спортивний, навчально-тренувальний та пізнавальний інтерес становлять печери «Дружба»,

«Каскадна», «Каскадна-2», «Уральська», «Емпірична». Кадастр печер Криму налічує близько 1100 порожнин (не великі печери і колодязі) завглибшки декілька десятків метрів), 49 – входять в категорію великі (довше 500м і глибше 100м) і дві (Солдатська і Червона) в розряд найбільші (довше 5000м і глибше 500м). Розташовані на Карабі шахти Солдатська (глибина 515м) і Нахімовська (близько 400 м) займає перше і третє місце на Україні по глибині [1].

Метою статті є розкрити можливості спелеотуризму як рекреаційно-туристичного напрямку в АР Крим.

Виклад основного матеріалу Становлення сучасної наукової і спортивної спелеології пов'язане з ім'ям Віктора Миколайовича Дублянського. Саме він є автором перших підручників по спортивній спелеології, а також науково-популярних книг і монографій про печери Криму, України і Західного Кавказу. Спелеотуризм – різновид спортивного туризму, який полягає в подорожах по природних підземних порожнинах (печерах) і подоланням у них різних перешкод (сифони, колодязі) з використанням різного спеціального спорядження (акваланги, карабіни, вірьовки, крюки, індивідуальні страхувальні системи). Основні особливості спелеотуризму: складність маршрутів, обумовлена великою різноманітністю рельєфу печер (колодязі, завали, вузькі щілини, підземні річки); висока відносна вологість повітря при зниженій температурі; відсутність природного освітлення; висока міра автономності в процесі експедиції (за наявності глибоких підземних таборів). Особливі вимоги пред'являються до поведінки спелеотуристів у печерах і відношення до природи під землею. Це відноситься до екосистеми печер, пошкоджені об'єкти яких можуть відновлюватися десятки або сотні років.

Головною організацією України, що займається розвитком спелеотуризму, виступає Українська спелеологічна асоціація. Організація об'єднує осіб, які здійснюють або підтримують ініціативну діяльність по розвідці, рекреаційно-спортивному вивченню і раціональному використанню печер. Із спелеотуризмом пов'язана широка область практичної діяльності людини: дослідницька, соціальна, технічна, спортивна, рекреаційна, психологічна, художня та інш. В Україні отримали розвиток багато аспектів спелеологічної діяльності, починаючи від відкриття і дослідження печер як нових географічних об'єктів і закінчуючи використанням їх для виховання дітей та підлітків.

Карабі-яйла відрізняється великою кількістю карстових порожнин — печер, колодязів, шахт, воронок. Завдяки цьому вона дуже популярна серед спелеологів. У Кадастрі печер Криму описано 128 печер, які розташовані на Карабі-яйла. Багато горизонтальних печер, які доступні звичайним туристам, їх можна відвідувати без спеціального устаткування. Відвідування вертикальних печер потребує додаткових навчально-тренувальних занять, які проводяться перед спуском у печери.

Висновок Спелеологуризм — вельми складний, а інколи небезпечний вид спортивної діяльності, тому використання його рекреаційно-туристичного потенціалу в АР Крим можливо разом із розвитком інфраструктури та підготовки кадрів. Разом з цим, необхідно звернути увагу на забезпечення туристичних груп необхідним спорядженням та дотримання заходів безпеки під час відвідування печер.

Література:

<http://www.onixtour.com.ua/books/crmcvs/part01.htm>

<http://kss.crimea.ua/info/history.php>

Дублянський В.Н. История украинской спелеологи / В.Н. Дублянский. —Пермь — Симферополь — Пермь, 2005. — 111 с.

ПЕРЕДУМОВИ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФРАНЦІЇ

Ірина Турчик

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Постановка проблеми. Зростаюча важливість глобальних досліджень у напрямку порівняльного аналізу рекреаційно-оздоровчих систем різних країн світу вимагає вивчення динаміки змін у кожній окрема. Адже знання причин і наслідків нововведень дозволить уникнути можливим помилкам та успішно реформувати вітчизняну сферу. Проте зазначимо, що кожна держава має власні особливості, тому необдумане сліпе запозичення чужого позитивного досвіду може бути непродуктивним і навіть небажаним.

Робота виконана за планом НДР Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка.